

WK – 60/32/999/2009

Pan Jerzy Żmijewski
Starosta Skarżyski

Wystąpienie pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) przeprowadziła w okresie od 9 września do 16 grudnia 2009 rok kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Powiatu Skarżyskiego za okres 2008 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Powiatu.

Przedstawiając ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności statutowej Powiatu.

1. W 2008 roku wydatki z tytułu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na pracowników Starostwa Powiatowego zaklasyfikowano do rozdziału 75095 „Pozostała działalność”, zamiast do 75020 „Starostwa powiatowe”, co narusza zasady klasyfikacji rozdziałów, określone w załączniku nr 2 do rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107 poz. 726 z późn. zm.).

Odpowiedzialność ponosi Skarbnik oraz Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek pokontrolny Nr 1

Wydatki z tytułu odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych pracowników Starostwa klasyfikować do rozdziału 75020 „Starostwa powiatowe”, stosownie do załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późn. zm.).

2. Operacje gospodarcze dotyczące rozchodu sprzedanych działek Nr 5/2 i 5/3 o wartości ewidencyjnej odpowiednio 41.715,40 zł i 24.919,32 zł, które zostały zbyte przez Powiat w dniu 25 września 2008 roku wyksięgowano z konta 011 „Środki trwałe” pod datą 7.10.2008 roku. Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym

do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Wniosek o zdjęcie ze stanu w/w działek Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu przekazała pracownikowi Wydziału Finansowego w dniu 06.10.2008 roku, tym samym uniemożliwiając terminowe ujęcie operacji gospodarczej w księgach rachunkowych jednostki. Stwierdzono, że podobna sytuacja miała miejsce w roku poprzednim, ponieważ w dniu 19 lipca 2007 roku Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu przekazał do Wydziału Finansowego informację o sprzedanych nieruchomościach w miesiącu czerwcu 2007 roku. Odpowiedzialność za powstałą nieprawidłowość ponosi Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu.

Wniosek pokontrolny Nr 2

Operacje gospodarcze dotyczące zwiększenia lub zmniejszenia stanu środków trwałych ujmować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w którym dokonano zakupu lub sprzedaży środka trwałego, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

3. Ewidencja zasobu nieruchomości Powiatu nie zawiera następujących pozycji:

- przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - wskazanie daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste lub daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu nieruchomości,
  - informacji o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości,
  - informacji o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych,
- co narusza art. 23 ust. 1c pkt 4 - 7, w związku z art. 25b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). Nadto ustalono, że rejestrem nie objęto powierzchni działek zajętych pod drogi powiatowe. W rejestrze prowadzonym techniką ręczną dokonywano zapisów w sposób niestaranny, nieczytelny i niejednokrotnie nietrwały, zaś błędne zapisy poprawiano przy użyciu tipesku. Prowadzony rejestr uniemożliwia sporządzenie informacji na dany dzień, ponieważ w przypadku zmiany nazwy jednostki lub przekształcenia dokonuje się przekreśleń oraz nowych zapisów bez daty dokonania zmian. Stwierdzono również przypadki braku wskazania dat sprzedaży nieruchomości oraz ujęcia w ewidencji mienia przyłącza światłowodowego, które nie stanowi nieruchomości.

Takie prowadzenie rejestru nieruchomości uniemożliwiło sporządzenie w sposób prawidłowy informacji o stanie mienia komunalnego, zgodnie z wymogami art. 180 pkt 1 - 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

W konsekwencji powyższego informacja o stanie mienia komunalnego sporządzona do projektu budżetu Powiatu na 2009 rok nie zawierała nieruchomości zajętych pod drogi powiatowe.

Odpowiedzialność ponosi były i obecny Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu.

Wniosek pokontrolny Nr 3

Zaprowadzić ewidencję nieruchomości powiatowego zasobu nieruchomości, zgodnie z art. 23 ust. 1c, w związku z art. 25b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.)

4. W latach 2007 – 2009 zaniechano waloryzacji stawek czynszu wynajętych lokali użytkowych, co narusza z § 4 ust. 4 uchwały Nr 29/38/2005 Zarząd Powiatu z dnia 5 lipca 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad najmu lokali użytkowych oraz ustalenia minimalnych miesięcznych stawek czynszu w nieruchomościach stanowiących zasób mienia Powiatu, zgodnie z którym stawka czynszu za lokale użytkowe w nieruchomościach

stanowiących zasób mienia Powiatu podlega waloryzacji w oparciu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w okresach nie krótszych niż rok. Klauzula o trybie podwyższania czynszu najmu winna być zawarta w treści umowy.

Ustalono, iż w umowach zawartych od dnia obowiązywania powyższej uchwały Zarząd Powiatu, tj. 1 lipca 2005 roku nie zawarto takiej klauzuli.

W konsekwencji powyższego zaniechano waloryzacji stawek czynszu za lata 2007 – 2009 dla 11 najemców lokali użytkowych na łączną kwotę 1.996,37 zł, w tym:

- za 2007 rok od 4 najemców łącznie o kwotę 51,48 zł,
- za 2008 rok od 8 najemców łącznie o kwotę 453,29 zł,
- za 2009 rok od 11 najemców łącznie o kwotę 1.491,60 zł.

Odpowiedzialność ponosi były i obecny Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu.

Stwierdzona nieprawidłowość może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.), polegającej na nieustaleniu należności jednostki samorządu terytorialnego.

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych może ponosić Pan Jerzy Żmijewski – Starosta Powiatu.

Wniosek pokontrolny Nr 4

4.1 W umowach najmu lokali użytkowych zawierać postanowienia dotyczące waloryzacji stawek czynszu, stosownie do § 4 ust. 4 uchwały Nr 29/38/2005 Zarząd Powiatu z dnia 5 lipca 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad najmu lokali użytkowych oraz ustalenia minimalnych miesięcznych stawek czynszu w nieruchomościach stanowiących zasób mienia Powiatu.

4.2 Dokonywać waloryzacji stawek czynszu w oparciu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w okresach nie krótszych niż rok, zgodnie z § 4 ust. 4 powołanej wyżej uchwały Zarządu Powiatu.

5. Zaniechano uzyskania zgody na piśmie Zarządu Powiatu do zawarcia na okres 3 lat dwóch umów najmu lokali użytkowych, co narusza § 1 pkt 1 uchwały Zarządu Powiatu Nr 29/38/2005 roku z dnia 5 lipca 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad najmu lokali użytkowych oraz ustalenia minimalnych miesięcznych stawek czynszu w nieruchomościach stanowiących zasób mienia powiatu.

Odpowiedzialność ponosi Starosta i Wicestarosta, którzy podpisali przedmiotowe umowy.

Wniosek pokontrolny Nr 5

Przed zawarciem umów najmu lokali użytkowych na okres do 3 lat uzyskiwać zgodę w formie pisemnej Zarządu Powiatu, stosownie do § 1 pkt 1 uchwały Zarządu Powiatu Nr 29/38/2005 roku z dnia 5 lipca 2005 roku.

6. Zarząd Powiatu decyzjami wydanymi w latach 2003 - 2007 oddał dla 6 jednostek organizacyjnych Powiatu nieruchomości w trwały zarząd. Do podstawy ustalenia opłat z tytułu trwałego zarządu przyjęto wartość księgową gruntów budynków oraz budowli, zamiast wysokość opłat ustalić od ceny nieruchomości (gruntów i budynków) określonej w drodze szacunku przez rzeczoznawcę majątkowego, co narusza art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), zgodnie z którym opłaty z tytułu trwałego zarządu ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3, czyli cenę nieruchomości ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość.

Stosownie do art. 67 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami - cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości, zaś zgodnie z art. 156 ust. 1 tej ustawy - rzeczoznawca

majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi były Naczelnik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu.

Wniosek pokontrolny Nr 6

6.1 Dokonać określenia wartości nieruchomości (gruntów i budynków), oddanych w trwałe zarząd jednostkom organizacyjnym Powiatu przez rzeczoznawcę majątkowego, zgodnie z art. 67 ust. 1, w związku z art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.).

6.2 Dokonać zmiany decyzji w sprawie ustanowienia trwałego zarządu, przyjmując do podstawy ustalenia wysokości opłat ceny nieruchomości (gruntów i budynków), określone w drodze szacunku przez rzeczoznawcę majątkowego, stosownie do art. 83 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

7. W miesiącu październiku 2008 roku Przewodniczącemu Komisji Rady Powiatu naliczono i wypłacono zryczałtowaną dietę za wrzesień w pełnej wysokości 1.350 zł, zamiast w wysokości 1.282,50 zł, tj. z uwzględnieniem potrącenia 1/20 diety wynoszącego 67,50 zł, za 1 nieobecność. Powyższe narusza § 2 uchwały Rady Powiatu Nr 165/XIX/2000 z dnia 24 października 2000 roku w sprawie ustalenia wysokości diet przysługujących radnym powiatu. Nadto stwierdzono, że wysokość zryczałtowanych diet po dokonanych potrąceniach za nieobecności nie zaokrąglano do pełnych złotych, co § 3 w/w uchwały Rady Powiatu. Odpowiedzialność ponosi podinspektor oraz Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek pokontrolny Nr 7

Diety naliczać i wypłacać radnym w prawidłowej wysokości, na zasadach ustalonych przez Radę Powiatu.

8. Kontrola dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, wprowadzonej do stosowania zarządzeniem nr 38/2008 Starosty z dnia 8 sierpnia 2008 roku, wykazała następujące nieprawidłowości:

a) w 2008 roku dla prowadzenia ewidencji budżetu prowadzono dzienniki częściowe - księgowość budżetu powiatu oraz fundusze unijne, pomimo że w polityce rachunkowości wprowadzonej powołanym wyżej zarządzeniem Starosty nie zostały zawarte uregulowania dotyczące sposobu prowadzenia tych ksiąg rachunkowych, co narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b), w związku z art. 10. ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

b) do ksiąg rachunkowych 2008 roku Starostwa wprowadzono konta 015 i 855, które nie zostały wymienione w wykazie kont stanowiącym załącznik do polityki rachunkowości, co narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zapisów operacji gospodarczych występujących w jednostce należy dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, ustalającym wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

c) dla kont: 011-1, 130-1, 130-2, 130-3, 130-4, 135-1, 135-2, 135-3, 135-4 wymienionych w wykazie kont księgi głównej jednostki Starostwo Powiatowe (załącznik nr 3a) nie ustalono zasad ich funkcjonowania tylko określono, że są to konta analityczne do kont 011, 130, 135. Faktycznie konta te funkcjonowały jako konta syntetyczne. Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej zakładowego planu kont ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń.

d) w załączniku nr 6 przyjęto do stosowania następujące uproszczenia:

- Dowody księgowe, które Wydział Finansowy otrzyma do dnia 20 stycznia niezależnie od daty wystawienia a dotyczące roku poprzedniego zaliczane są do roku za który sporządza się roczne sprawozdanie. Po tym terminie dokumenty ujmowane są w ewidencji księgowej w miesiącu, w którym dotarły do Wydziału Finansowego.

- W ewidencji księgowej Starostwa Powiatowego ujmuje się na koniec roku budżetowego w kwotach zbiorczych dochody budżetu Powiatu dokonywane na rachunek podstawowy budżetu Powiatu dotyczących subwencji, dotacji, udziałów w podatkach od osób fizycznych oraz podatków realizowanych przez Urzędy Skarbowe. W ciągu roku budżetowego wpływy dochodów budżetowych Powiatu z wymienionych tytułów dokonywane są na rachunek podstawowy budżetu Powiatu i księgowane w księdze budżetu Powiatu jak zrealizowane dochody budżetowe.

Uproszczenia wprowadzono na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostka może w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości stosować uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację obowiązku, rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego.

Wprowadzone uproszczenia naruszają art. 6 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

e) W załączniku nr 3c do zarządzenia nr 38/2008 określono wykaz oprogramowania, jednak nie określono jego wersji, co narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Starosta jako kierownik jednostki, stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Wniosek pokontrolny Nr 8

8.1 Opracować w sposób kompletny dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

8.2 Zapisów operacji gospodarczych występujących w jednostce dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy o rachunkowości.

8.3 Nie ustalać w polityce rachunkowości uproszczeń naruszających nadrzędne zasady rachunkowości, określone w ustawie o rachunkowości oraz rozwiązań w zakresie których obowiązujące przepisy nie dają jednostce możliwości wyboru stosowanych zasad ewidencji.

9. Zapisy księgowe w dzienniku, jak również na kontach księgowych nie zawierają daty operacji oraz daty zapisu, co narusza art. 23 ust. 2 pkt 1 i pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność ponoszą Naczelnik Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 9

W zapisach księgowych w dzienniku i na kontach księgi głównej zawierać datę dokonania operacji gospodarczej oraz określać rodzaj i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, jak również jego datę jeżeli różniła się ona od daty operacji, stosownie do art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

10. Dziennik częściowy budżetu Powiatu nie zawiera danych umożliwiających ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, zaś dziennik jednostki - Starostwo Powiatowe nie zawiera automatycznie nadanych numerów pozycji, albowiem kontrola wykazała przypadki zapisów, które nie były kolejno ponumerowane.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapis księgowy powinien

posiadać automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do dziennika, a także dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Nadto ustalono, że nie sporządzano zestawień dzienników częściowych, co narusza art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości. zgodnie z którym jeżeli stosuje się dzienniki częściowe, grupujące zdarzenia według ich rodzajów, to należy sporządzić zestawienie obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy.

Odpowiedzialność ponoszą Naczelnik Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 10

10.1 W dzienniku ujmować dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, stosownie do art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

10.2 Zapewnić automatyczną numerację zapisów w dzienniku, począwszy od otwarcia ksiąg rachunkowych, aż do ich zamknięcia, stosownie do art. 14 ust. 2 i ust. 4 ustawy o rachunkowości.

10.3 W przypadku prowadzenia dzienników częściowych budżetu, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników, zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.

11. Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej za poszczególne okresy sprawozdawcze (miesiące) 2008 roku zostały sporządzone dopiero w czasie trwania kontroli, tj. dnia 15.10.2009 roku. Obowiązek sporządzania zestawień obrotów i sald kont księgi głównej za poszczególne okresy sprawozdawcze w terminie umożliwiającym sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań wynika z art. 18 ust. 1, w związku z art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Stwierdzono ponadto, że suma obrotów dziennika jednostki - Starostwo Powiatowe za miesiąc wrzesień 2008 roku różni się od sumy obrotów kont księgi głównej za ten sam okres sprawozdawczy o kwotę 2.034.977,33 zł, z powodu uwzględnienia w obrotach dziennika obrotów kont pozabilansowych, co narusza art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym obroty zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej powinny być zgodne z obrotami dziennika.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponoszą Naczelnik Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 11

11.1 Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej za poszczególne okresy sprawozdawcze sporządzać w terminie umożliwiającym sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań, stosownie do art. 18 ust. 1, w związku z art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

11.2 Na koniec każdego okresu sprawozdawczego sporządzać zestawienie obrotów i sald, w którym obroty będą zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych, zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

12. Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2008 rok ujęte zostało dowodem PK 528/2008 z dnia 31 grudnia 2008 roku w kwocie brutto na kontach Wn 400 Ma 231. W księgach rachunkowych 2008 roku nie ujęto natomiast kwoty zaliczki na podatek dochodowy i składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – płatnych przez ubezpieczonych odpowiednio na stronie Wn konta 231 i stronie Ma kont 225 i 229. W konsekwencji kwotę brutto dodatkowego wynagrodzenia rocznego ujęto w bilansie jako zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, zamiast zgodnie z treścią ekonomiczną powstałych zobowiązań odpowiednio jako:

- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń – kwota netto (saldo konta 231),
- zobowiązania wobec budżetów – kwota zaliczki na podatek dochodowy (saldo konta 225),
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń – kwota potrąconych składek na ubezpieczenia (saldo konta 229).

Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 i art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania kont 225 „Rozrachunki z budżetami”, 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” i 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek pokontrolny Nr 12

Naliczenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego ujmować w księgach rachunkowych następująco:

– naliczenie dodatkowego wynagrodzenia brutto:

Wn 400 „Koszty według rodzajów”,

Ma 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

– naliczenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płatnych przez pracowników:

Wn 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

Ma 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,

– naliczenie zaliczki na podatek dochodowy:

Wn 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

Ma 225 „Rozrachunki z budżetami”,

stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

13. Poszczególne polecenia przelewów, które ujmowano w ewidencji księgowej nie zawierały dekretacji. Na wyciągach bankowych zamieszczano tylko dekret zbiorczy dotyczący sumy obrotów z wyciągu bankowego, którego nie można powiązać zarówno ze źródłowymi dowodami księgowymi, jak i zapisami w ewidencji księgowej.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Naczelnik Wydziału Finansowego i Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 13

Na poszczególnych dowodach księgowych zamieszczać adnotację o sprawdzeniu i zakwalifikowaniu dowodów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6, w związku z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

14. W okresach objętych próbą kontrolną nie ujmowano wszystkich zdarzeń gospodarczych w księgach okresu sprawozdawczego którego dotyczą, a mianowicie:

- trzy faktury na łączną kwotę 6.880,12 zł; dotyczące operacji, które wystąpiły w miesiącu czerwcu 2008 roku ujęto pod datą 04.07.2008 roku, co potwierdza, że była możliwość ujęcia ich w księgach m-ca czerwca 2008 roku,

- fakturę z dnia 19.11.2008 roku na kwotę 102.323,60 zł ujęto w ewidencji pod datą 15.12.2008 roku oraz dwie faktury na łączną kwotę 654,00 zł, dotyczące operacji, które wystąpiły w miesiącu listopadzie ujęto w dniu 05.12.2008 roku.

Ponadto do poszczególnych okresów sprawozdawczych nie zaliczano diet radnych, ryczałtów za używanie samochodu oraz naliczenia kosztów wynagrodzeń bezosobowych, które ujmowano pod datą wypłaty niezależnie od okresu, którego dotyczyły.

Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. W konsekwencji naruszono również art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponoszą Naczelnik Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 14

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

15. W okresie objętym kontrolą (wrzesień – grudzień 2008 roku) na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” nie dokonywano na bieżąco zapisów zaangażowania wydatków budżetowych. Zaangażowanie ujmowano w jednej kwocie na koniec miesiąca. Na podstawie załącznika do PK 488/2008 z dnia 31.12.2008 roku ustalono, że pod datą 31.12.2008 roku na koncie 998-750-75020-4210 ujęto zaangażowanie dotyczące wydatków wykonanych w okresie od 20 listopada do 31 grudnia 2008 roku. Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249 poz. 2104 z późn. zm.), zgodnie z którym w księgach rachunkowych ujmuje się również wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów - także zaangażowanie środków.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponoszą Podinspektor i Naczelnik Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 15

Na bieżąco ujmować zaangażowanie wydatków na koncie 998 "Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego", stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240) i zasad funkcjonowania tego konta określonych załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

16. W bilansie jednostki – Starostwo Powiatowe sporządzonym na dzień 31 grudnia 2008 roku, stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych (Aktywa, pozycja B.III.1.2) i stan funduszy specjalnych (Pasywa, pozycja D.II) na dzień 31.12.2008 roku zaniżono o 3.513,44 zł, w stosunku do sald kont 135 i 139 księgi głównej. Na dzień 31 grudnia 2008 roku stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych wynosił 616.288,65 zł, natomiast w bilansie

wykazano 612.775,21 zł. Kwota zaniżenia wynika z sald kont 135-4 (aktywa) i 853-4 (pasywa) i dotyczy stanu środków PFRON.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.), zgodnie z którym bilans jednostki budżetowej należy sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy, ujmując w nim dane wynikające z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 16

Bilans jednostki budżetowej sporządzać rzetelnie i prawidłowo, ujmując w nim dane wynikające z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

17. Zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec 2007 i 2008 roku nie poprzedzono weryfikacją ujęcia w księgach rachunkowych wszystkich obciążających jednostkę kosztów. W księgach 2008 roku ujęto koszty 2007 roku na łączną kwotę 11,980.70 zł, dotyczące zakupu usług pocztowych i wynagrodzenia za pracę w Zespole Orzekającym, zaś w księgach roku 2009 ujęto koszty roku 2008 na łączną kwotę 31.253,87 zł, dotyczące zakupu usług pocztowych, zakupu usługi konwojowania kasjera, diet radnych oraz zakupu usługi konserwatorskiej. Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. W konsekwencji naruszono również art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Odpowiedzialność ponosi Skarbnik oraz Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek pokontrolny Nr 17

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmować wszystkie obciążające jednostkę koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

18. W 2008 roku w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego na kontach 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych i 750 - Przychody i koszty finansowe nie dokonywano pod datą 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia przypisów należności na podstawie kwartalnych sprawozdań Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych przekazywanych przez naczelników urzędów skarbowych, jako organy podatkowe. Dochody te ujęto PK 561/2008 pod datą 31.12.2008 roku na kontach: Wn 800 - Fundusz jednostki i Ma 750 - Przychody i koszty finansowe.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania w/w kont, określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Naczelnik Wydziału Finansowego. Nadto ustalono, że w załączniku nr 2 „Obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego” do zarządzenia nr 38/2008 Starosty z dnia 8 sierpnia 2008 roku w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości - określono zasady ewidencji dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych jednostek zaliczanych do przychodów Starostwa w następujący sposób: księgowanie sprawozdania Rb-27S Wn 800, Ma 750.

Odpowiedzialność za ustalenie zasad ewidencji niezgodnie z treścią ekonomiczną operacji w polityce rachunkowości ponosi Starosta.

Wniosek pokontrolny Nr 18

18.1 Operacje dotyczące zaliczania do przychodów Starostwa dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych, a w szczególności przychody z tytułu dotacji, subwencji i udziałów w podatkach, ujmować w poszczególnych okresach sprawozdawczych, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

18.2 Powyższe przychody ujmować w ewidencji Starostwa na stronie Ma konta 750 „Przychody i koszty finansowe” w korespondencji z kontami: 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” lub 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, zgodnie z treścią ekonomiczną operacji, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

18.3 Na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ujmować należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy (m.in. Naczelników Urzędów Skarbowych), stosownie do zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

18.4 Zaprzestać ujmowania przychodów na koncie 750 „Przychody i koszty finansowe” w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki”, stosownie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości i zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku nr 2 do powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów.

19. W bilansie wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2008 roku w pozycjach należności i zobowiązań ujęto saldo konta 228 - "Rozliczenie wydatków ze środków funduszy pomocowych" które, służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami z tytułu dokonywanych przez te jednostki wydatków ze środków funduszy pomocowych. Na dzień 31.12.2008 roku konto to wykazywało dwa salda, tj. saldo Wn 108.052,57 zł i saldo Ma 75.216,39 zł, które ujęto jako zobowiązania i należności w bilansie budżetu Powiatu. Zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.), konto to, może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan przelanych środków funduszy pomocowych na rachunki jednostek, lecz jeszcze niewykorzystanych na pokrycie wydatków.

Salda wynikające z ewidencji budżetu nie są zgodne z saldami wynikającymi z ewidencji księgowej jednostek jak również z faktycznym stanem środków pieniężnych na rachunkach środków pomocowych. Na dzień 31.12.2008 roku stwierdzono następujące różnice: saldo konta 228 w ewidencji budżetu dla ZSE wynosi: Wn=48.017,00 zł (Budżet Powiatu), Ma=47.386,23 zł (Fundusze Unijne) natomiast z zestawienia obrotów i sald jednostki (ZSE) wynikają salda: konta 137 Wn=4.441,71 zł a konta 228 Ma=3.743,43 zł.

Ustalono, że stan środków z w/w tytułu na rachunkach jednostek jest różny od salda konta 228 (konto 227 nie wykazuje salda) co potwierdza, że saldo konta 228 jest nie realne i nie zweryfikowane.

Wykazanie w pozycji I.3 Pasywów bilansu budżetu pozostałych zobowiązań w kwocie 75.216,39 zł, które nie stanowiły zobowiązań zgodnie z treścią ekonomiczną stanowi, że dane wykazane w bilansie nie są zgodne z treścią ekonomiczną co narusza art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Wykazanie nie realnych kwot potwierdza, że nie dokonano ich inwentaryzacji mającej na celu ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, co narusza art. 26 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi na ostatni dzień roku obrotowego przeprowadza się inwentaryzację należności drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Inwentaryzację wszystkich pozostałych należności i zobowiązań przeprowadza się metodą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich realnej wartości.

Odpowiedzialność ponosi Podinspektor Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Stwierdzona nieprawidłowość może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.), polegające na zaniechaniu przeprowadzenia inwentaryzacji.

Osobą odpowiedzialną za naruszenie dyscypliny finansów publicznych może być Pani Alina Skuza – Skarbnik Powiatu.

Wniosek pokontrolny Nr 19

19.1 Na koncie 228 "Rozliczenie wydatków ze środków funduszy pomocowych" dokonywać zapisów zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta i przestrzegać zasady, że konto to może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan przelanych środków funduszy pomocowych na rachunki jednostek, lecz jeszcze niewykorzystanych na pokrycie wydatków stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

19.2 Bilans wykonania budżetu sporządzać rzetelnie i prawidłowo, ujmując w nim dane wynikające z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz § 14 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

19.3 Przeprowadzać inwentaryzację wszystkich rozrachunków w odpowiednich terminach oraz z zastosowaniem właściwej metody stosownie do przepisów prawa ujętych w art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

20. Dokumentem PK nr 123/2008 w ewidencji budżetu Powiatu pod datą 31.12.2008 roku ujęto różnice kursowe dotyczące rozliczenia programu Leonardo da Vinci, odpowiednio na stronie Wn i Ma konta 240, w korespondencji z kontem 962. Ponadto w m-cu grudniu 2008 roku w dzienniku „Fundusze unijne” dokonano księgowania: poz. 505-506 Wn 967 i Ma 137; poz. 511-512 Wn 967 i Ma 137; poz. 524-525 i 526-527 Wn 967 i Ma 228 dotyczących ujęcia różnic kursowych, tj. nie przestrzegając zasad korespondencji kont wg treści ekonomicznej operacji. Zasady funkcjonowania w/w kont określone w polityce rachunkowości oraz wynikające z załącznika Nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów

publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.), nie przewidują możliwości dokonywania zapisów księgowych według wskazanego powyżej porządku systematycznego. Nieprawidłowość narusza również art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność ponosi Podinspektor Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 20

20.1 Zapisów na koncie 137 „Rachunek środków funduszy pomocowych” dokonywać wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, zapewniając pełną zgodność zapisów między księgowością banku i jednostki (po stronie Wn ujmować wpływy środków na rachunek bankowy, natomiast po stronie Ma ujmować wypłaty środków z rachunku bankowego), stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

20.2 Operacje gospodarcze dotyczące ujęcia różnic kursowych ujmować zgodnie z treścią ekonomiczną operacji stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) i zasad funkcjonowania kont określonych w/w rozporządzeniem.

21. W ewidencji budżetu pod datą 31.12.2008 dowodem PK 109/2008 z dnia 19.01.2009 roku prześlęgowano salda konta 224 - „Rozrachunki budżetu” na konto 140 - „Inne środki pieniężne”. Prześlęgowanie dotyczyło należnych udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych za m-c grudzień 2008 roku przekazanych przez Urzędy Skarbowe w m-cu styczniu 2009 roku. Dowodami: PK nr 104/2008 i 122/2008 zaksięgowano należne Powiatowi udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych, które ujęto wg dekretacji Wn 140 i Ma 901, a dowodem PK nr 111/2008 zaksięgowano zwrot niewykorzystanej dotacji celowej za 2008 rok wg dekretacji: Wn 901 i Ma 140.

W wyniku dokonania w/w prześlęgowania konto 224 – „Rozrachunki budżetu” na dzień 31 grudnia 2008 roku nie wykazywało salda, a w konsekwencji należności od budżetów w bilansie budżetu Powiatu wykazano jako pozostałe środki pieniężne. Natomiast konto 140 wykazywało saldo Wn i Ma, które ujęto odpowiednio w aktywach i pasywach bilansu budżetu, pomimo że zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 140 "Inne środki pieniężne", konto to może wykazywać tylko saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze. Na koncie 140 - "Inne środki pieniężne" nie należy ujmować operacji innych niż środki pieniężne w drodze, w tym środków otrzymanych z innych budżetów, w przypadku gdy środki te zostały przekazane w poprzednim okresie sprawozdawczym i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego okresu sprawozdawczego.

Powyższy sposób ewidencji narusza zasady funkcjonowania kont 140 i 224 określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.) oraz zasady prezentowania danych w bilansie budżetu zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność ponosi Podinspektor Wydziału Finansowego oraz Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 21

21.1 W ewidencji budżetu na koncie 224 - "Rozrachunki budżetu" ujmować rozrachunki z innymi budżetami, a w szczególności rozliczenia dochodów budżetowych realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego; rozrachunki z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów; rozrachunki z tytułu dotacji i subwencji.

Na koniec roku, konto to może wykazywać saldo Wn i Ma, które oznacza odpowiednio - saldo Wn stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.). Nie dokonywać przeksięgowania rozrachunków na konto 140 -"Inne środki pieniężne".

21.2 Salda konta 224 - "Rozrachunki budżetu" wykazywać w bilansie budżetu odpowiednio Wn w Aktywach, pozycji II.2 – Należności od budżetów oraz saldo Ma w Pasywach - pozycji I.3 – Pozostałe zobowiązania, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania kont, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142 poz. 1020 z późn. zm.).

22. Bankową obsługę budżetu Powiatu prowadzi Bank PEKAO SA na podstawie umowy zawartej w dniu 27.10.2005 roku na okres do dnia 26.10.2010 roku. Umowę zawarto z Bankiem BPH SA, który został wybrany w trybie przetargu nieograniczonego, jednak w wyniku podziału prawnego banku w 2008 roku Powiat został klientem Banku PEKAO SA. Bank wybrany w trybie przetargu nieograniczonego na zasadach określonych w umowie z dnia 27.10.2005 roku prowadzi rachunek budżetu i rachunki realizowanych projektów. Jednostka - Starostwo Powiatowe ma otwarte oddzielne rachunki bankowe m.in.: rachunek wydatków, rachunek dochodów, rachunek PFOŚiGW, rachunek sum depozytowych i na zlecenie, rachunek ZFŚS w Banku Polska Kasa Opieki SA na podstawie umowy nr 40004181 zawartej w dniu 02.12.1998 roku, którą aneksem z dnia 15.09.1999 roku przedłużono na czas nieokreślony.

Umowa rachunku bankowego podlega przepisom o zamówieniach publicznych i zawarcie jej na czas nieokreślony w dniu 15.09.1999 roku stanowiło naruszenie art. 73 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku o zamówieniach publicznych (tekst jedn. Dz. U z 1998 r. Nr 119, poz. 773), zgodnie z którym umowy w sprawach zamówień publicznych nie mogły być zawierane na czas nie oznaczony. Obecnie (od 2004 roku) zgodnie art. 142 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), nie można zawierać umów na czas nieoznaczony, a umowy na czas dłuższy niż 5 lat można zawierać po uzyskaniu wcześniejszej zgody Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Ponadto stosownie do art. 195 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykonuje bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych. Poprzez bankową obsługę budżetu należy rozumieć rachunek budżetu jak i rachunki jednostek wykonujących budżet, w tym rachunki jednostki - Starostwo Powiatowe.

Ustalono, że wszystkie jednostki budżetowe Powiatu Skarżyskiego miały w 2008 roku otwarte rachunki bankowe w Banku Polska Kasa Opieki SA, w którym mają rachunki od 1999 roku. W przypadku zmiany banku prowadzącego bankową obsługę budżetu, nie zobowiązywano kierowników jednostek do otwarcia rachunków w banku prowadzącym bankową obsługę budżetu na zasadach określonych w umowie zawartej między Zarządem Powiatu a bankiem wybranym na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, co narusza art. 195 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 22

22.1 Rozwiązać umowy zawarte na czas nieokreślony na bankową obsługę jednostek, w tym Starostwa Powiatowego.

22.2 Dokonać wyboru banku do obsługi budżetu Powiatu (w tym wszystkich jednostek organizacyjnych) na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do art. 264 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

22.3 Z wybranym bankiem zawrzeć umowy o prowadzenie rachunków bankowych na czas oznaczony, zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), mając na względzie postanowienia określone w ust. 2 - 3 tego artykułu.

23. W dniu 24 września 2007 roku zawarto porozumienie w sprawie przekazania do realizacji zadania Powiatu przez Gminą Bliżyn polegającego na zimowym utrzymaniu dróg powiatowych na terenie tej Gminy w sezonie zimowym 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010. Zgodnie z § 7 niniejszego porozumienia na realizację zadania Powiat przeznaczy środki finansowe w łącznej kwocie nie większej niż 60.000 zł za każdy sezon, co stanowi łącznie 180.000 zł. Natomiast w § 4 pkt 6 wskazano, iż przybliżony okres prowadzenia akcji zimowego utrzymania dróg ustala się od 15 listopada do 31 marca w każdym sezonie. Należy zatem przyjąć iż kwota zaciągniętego w 2007 roku zobowiązania lat przyszłych 2008 – 2010 stanowi co najmniej kwotę 160.000 zł, na którą składa się 2/3 wartości zobowiązania za sezon zimowy 2007/2008, tj. 40.000 zł (zgodnie z zawartym porozumieniem przybliżony okres prowadzenia akcji zimowego utrzymania dróg ustalono na 1,5 miesiąca 2007 roku i 3 miesiące 2008 roku oraz po 60.000 zł za sezon zimowy 2008/2009 i 2009/2010).

Ustalono, że zobowiązanie wynikające z powołanego wyżej porozumienia, dotyczące lat 2008 – 2010 w szacunkowej wysokości 160.000 zł, zaciągnięto bez upoważnienia Rady Powiatu, co narusza art. 12 pkt 8a oraz pkt 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), zgodnie z którym, wysokość sumy do której Zarząd Powiatu mógł samodzielnie zaciągnąć zobowiązanie w 2007 roku na lata 2008 – 2010 winna określić uchwałą Rada Powiatu.

W dniu 9 kwietnia 2008 roku zawarto aneks, którym zmieniono § 7 porozumienia przewidując na realizację zadania w sezonie 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 środki finansowe w łącznej kwocie nie większej niż 80.000 zł za każdy sezon. Ustalono, że przed datą zawarcia przedmiotowego aneksu nie uzyskano upoważnienia Rady Powiatu do zaciągnięcia zobowiązania dotyczącego lat 2009 – 2010, co narusza powołany wyżej art. 12 pkt 8a oraz pkt 9 ustawy o samorządzie powiatowym. Takowego upoważnienia nie uzyskano również w terminie późniejszym.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Przewodniczący Zarządu Powiatu i Członek Zarządu, którzy podpisali przedmiotowe porozumienie wraz z aneksem.

Stwierdzona nieprawidłowość może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.), polegające na przekroczeniu zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych.

Osobą odpowiedzialną za naruszenie dyscypliny finansów publicznych może być Pan Jerzy Żmijewski – Starosta Powiatu.

Nadto ustalono, że porozumienie nie zostało ogłoszone w wojewódzkim dzienniku urzędowym, co narusza art. 5 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym. Odpowiedzialność ponosi Starosta.

Wniosek pokontrolny Nr 23

23.1 Zobowiązania lat przyszłych w sprawie powierzenia prowadzenia zadań innym jednostkom samorządu terytorialnego zaciągać na podstawie stosownej uchwały Rady

Powiatu, zgodnie z art. 12 pkt 8a oraz pkt 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jedn. z 2001 Dz. U. Nr 142, poz.1592 z późn. zm.).

23.2 Zawarte porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań ogłaszać w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym.

24. W 2008 roku w księdze głównej ewidencji Starostwa koncie 201 - "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami" zapisów dokonywano na podstawie wewnętrznych dowodów księgowych PK na podstawie których ujmowano naliczenie zobowiązań na kontach: Wn 400 i Ma 201. Do sporządzanych dowodów PK nie załączano dowodów źródłowych – faktur, które w zbiorach dowodów księgowych znajdują się pod wyciągami bankowymi w momencie regulowania zobowiązań. Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów. Ponadto nieprawidłowość narusza art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych.

Ujmowanie zobowiązań na koncie 201 - "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami" na podstawie wewnętrznych dowodów księgowych co 5 dni spowodowało, że wystąpiły przypadki nie ujmowania zdarzeń w kolejności chronologicznej, co narusza art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Naczelnik Wydziału Finansowego i Skarbnik.

Wniosek pokontrolny Nr 24

24.1 Zapisów na koncie 201 - "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami" dokonywać w kolejności chronologicznej (zaciągnięcie zobowiązania, regulacja zobowiązania), stosownie do art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

24.2 Zapisów w księgach rachunkowych dotyczących ujęcia zobowiązań dokonywać na podstawie dowodów źródłowych otrzymanych od kontrahentów, zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

24.3 Księgi rachunkowe prowadzić w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i oczekuje od Pana Starosty informacji o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tuł. Kolegium za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku skorzystania z powyższego uprawnienia prosimy o złożenie zastrzeżeń także w formie elektronicznej na adres wkgf@kielce.rio.gov.pl.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Powiatu